

HØRINGSUTTAELSE

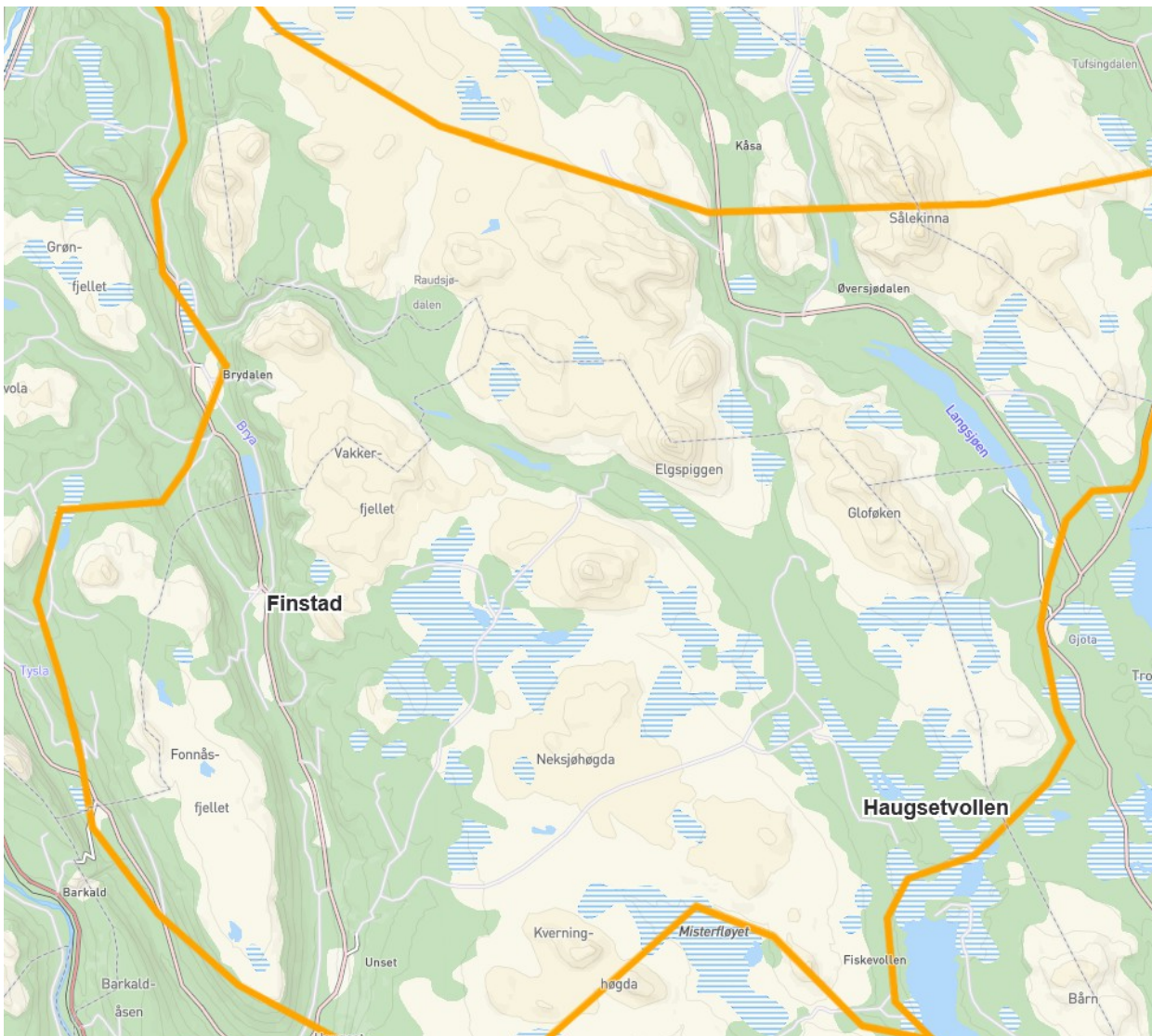
FORSLAG TIL NASJONAL RAMME FOR VINDKRAFTUTBYGGING RENDALEN ØSTFJELL / FONNÅSFJELLET – OMRÅDE 56

Representerer

Uttalelse på privat basis

Beliggenhet

Jeg bor på Finstad, helt nord i Rendalen kommune. Mellom berørte områder i Rendalen østfjell og Fonnåsfjellet.

Bruksverdi, aktiviteter og friluftsliv

Som svært mange andre bruker jeg dette området til tur og rekreasjon, både sommer og vinter. Rendalen østfjell og Fonnåsfjellet egner seg svært godt til bruk for både sykkel, ski, hest og til fots. Det er fjell som er lette å gå i, så det egner seg for folk i alle aldre uansett form.

Og topper for de som vil ha litt større utfordringer, men allikevel overkommelig for de fleste.

Jeg jakter ikke selv, men jakt og friluftsliv har stor betydning for både lokalbefolkning og besøkende til våre fjellområder, og som i tillegg generer inntekter til næringslivet i kommunen. Det drives jakt på både storvilt og småvilt, fiske, padling, ridning, sykling, turgåing og skigåing både i og utenfor oppkjørte løyper. Store deler av området i Rendalen er kartlagt som svært viktige, og et viktig friluftsområde.

Femundløpet som arrangeres hver vinter har deler av løypa gjennom dette området, og vil få forringet sitt omdømme.

Området er svært viktig for landbruket, med prioriterte beiteområder, for sau og storfe.

Landskap og inngrep i naturen

Rendalen østfjell:

Snaufjellet har store uberørte vidder og topper, med flere vann og elver. I dette landskapet har vi tre naturreservat – Lille Sølensjøen, Nekmyrene, og Nekfallet Naturreservater. Det sistnevnte er nylig opprettet.

Sølen landskapsvernområde, grenser til rammeplanområdet for vindkraft i sør, helt uten buffersone. Da har man her sett bort fra formålet med verneområdet, som er opprettet for å ivareta et spesielt og særegent landskap i innlandet.

Øst for planområdet ligger Femundsmarka nasjonalpark.

Rendalen østfjell er et område med svært lite inngrep i naturen:

Det går to hovedveier innover fjellet i dette området, en fra Øvre Rendal og en fra Unset, begge har avstikkere til andre setervoller. Disse følger de gamle ferdselsveiene som er brukt i århundrer. Den søndre fjellveien går inn til Fiskevollen, her går veien gjennom flere setervoller, og i hovedsak innenfor Sølen landskapsvernområde. Den nordre fjellveien går fra Unset og inn til setre i nordre Sølendalen, med avstikker til Spekedalen.

Hyttebygging er foretatt svært skånsomt, og i nær beliggenhet til setervollene, og har enkel standard uten strømtilknytning.

Fonnåsfjellet:

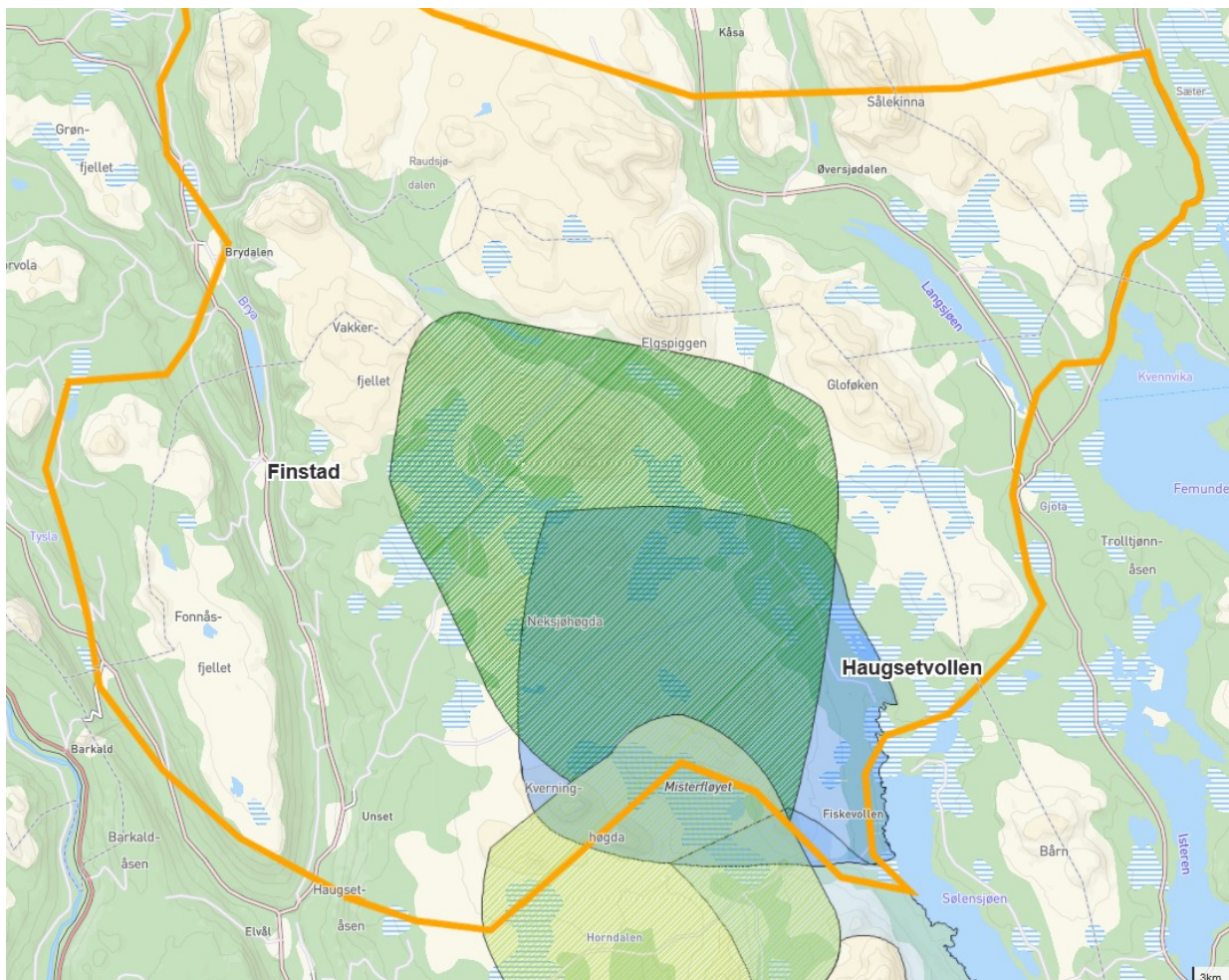
Her er en stor flat vidde med topper i nord, så å si uten inngrep, med små vann på flatfjellet med enkelt stier innover. De få veiene går her opp til setrene som ligger i skogen nedenfor snaufjellet. Grensen for planområdet går her inn på Jutulhogget og Langmyra naturreservater vest for Fonnåsfjellet.

I Rendalen østfjell har vi også verna vassdrag. Mistravassdraget, Unsetvassdraget og Trysilvassdraget er varig vernet og har sine utspring her og dekker så å si hele området i Nordre Hedmark.

Naturmangfold og dyreliv

Oppstyking av areal vil ha store konsekvenser for arts mangfoldet, noe som FNs naturpanel i en rapport fra mai i år, om naturens tilstand slår fast. Rendalsfjellene har egen rein-stamme. Rendalsren som driftes av Rendal Renselskap og forvaltes som eiendomsdyr etter konsesjon. Og annet hjortevilt samt et rikt fugleliv, med både kongeørn, hubro og andre rovfugler. Alle de 4 store rovdirene har også tilhold i området. Alt dette vil bli sterkt skadelidende med vindkraftutbygging. Rendalsren vil få store deler av det viktige vinterbeite og hele kalvingsområdet ødelagt. Dette medfører en utryddelse av rensstammen som har hatt tilhold her siden siste istid og som har vært avgjørende for bosetting langt tilbake i tid.

Kartet viser viktige funksjonsområder for Rendalsren med vårbeite og kalvingsområde i grønn skravur og vinterbeite i blått.

Kulturminner og Historie

Omfattende fangstgroper for storvilt som rein og elg, viser at området har vært i bruk i siden steinalderen. Det finnes også kulturminner fra samisk kultur.

Det er flere godt bevarte setervoller innenfor området, samt fjellmeieriet i Raudsjødalen. Verdensarvområdet Røros er nært inntil planområdet, og det finnes spor etter hogst og kullmiler i Rendalen, som kan knyttes til kopperverket. Og et vindkraftanlegg vil klart ødelegge for renommeet for Røros som verdensarvområde.

Fiskevollen ved Sølensjøen, er Norges største og best bevarte innlandsfiskevær. Her har det vært drevet fiske i over 1000 år, og egner seg også som verdensarvområde.

Fiskevollen ligger også rett inntil rammeplanområdet, og med vindturbiner i nærområdet vil det ødelegge for Fiskevollens særegenhet, og mulighet for verdensarvstatus.

Områdets betydning for meg og min familie.

Jeg er født og oppvokst på Haugset i Øvre Rendal, med seter på Haugsetvollen i Sølendalen Rendalen østfjell. Her går det en gammel setervei (sti) fra Haugset til Haugsetvollen, som fortsatt brukes til å gå med dyr over fjellet til sommerbeite. Ellers brukes seterveien som går via Unset og over fjellet midt i det tiltenkte vindkraftområdet.

Ved setrerflytting var det alltid overveldende å komme opp til fjellet, og se de velkjente toppene, og særlig Sølen-massivet i sør, og få et glimt av Femund, og videre østover mot Sverige.

Tanken på å se fjellene gjennom en skog av vindturbiner, kan knapt beskrives med ord.

På Haugsetvollen tilbrakte jeg hver sommer i min barndom, med stille og rolig natur rundt.

Bekker, sjø, elver og fjell var vår tumleplass.

Her lærte jeg respekt for naturen, unngå å kaste fra seg noe som kunne skade både husdyr og vilt, og som skjemmet naturen.

Denne setra er fortsatt i familiens eie og i drift. Nå et par generasjoner senere vet jeg at disse fjellområdene har minst like stor betydning for nåværende eiere og oppvoksende slekt, som de hadde for meg.

Inntekter i form av jakt / utleie

Vi har en setereiendom – Nyseteråsen, beliggende nord for Finstad i Tynset kommune, like utenfor rammeplanområde. Her har vi nær 180 grader utsikt mot sør, fra de nordlige fjellområdene i Rendalen østfjell, ned mot Unset og hele Fonnåsfjellet i sørvest. Her har vi brukt mye ressurser i form av både tid og penger, med tanke på utleie, da dette er et attraktivt jaktområde for både storvilt og småvilt. Rent visuelt blir vår eiendom mindre attraktiv for bruk og utleie, med vindturbiner i alle fjellhorisonter. Dette gjelder også i svært stor grad andre grunneiere som har eiendommer innenfor eller nært opptil rammeplanområdet.

Lokalt reiseliv, næringsliv og politikk

Lokalt reiseliv, næringsliv er bygget opp rundt nettopp natur, friluftsliv og kulturhistorie. Det er tverrpolitisk enighet i alle berørte kommuner, mot å etablere vindkraftanlegg i dette området.

Kort om negative konsekvenser ved vindkraftindustri

I den siste tiden er det blitt aktualisert mye informasjon om negative konsekvenser ved utbygging av vindkraft, med alvorlige konsekvenser for mennesker og dyr. Ødeleggelse av leveområder og livsgrunnlag for dyr, fugler og insekter, og tap av intakte økosystemer. Samt støy, infralyd, skyggekast, iskast, lysforurensing og visuell forurensing. Alt dette vil ha en enorm negativ innvirkning på folkehelsen til de som bor i og bruker området.

Oppsummering

Det er flere naturreservater nært inntil rammeplanområdet – Rondane i vest, Cirkumferens i nord, Femundsmarka Nasjonalpark i øst og Sølen Landskapsvernområde i sør. Alle vil bli skadelidende om det bygges vindindustri i Nordre Hedmark. Det er en reinsdyrstamme, som har beite- og kalvingsområde i Rendalen østfjell. Her finnes det også flere hekkende fuglearter, med truede arter som hubro og kongeørn. Særlig Nekmyrene og Lille Sølensjøen Naturreservater er viktige områder for hekkende våtmarksfugler. Med vindturbiner her, trues ikke bare selve hekkeområdene, men også livet til fuglene i deres luftferd til og fra hekkeplassene. Våtmarksområder er med på å binde karbon, således er område 56 i Nordre Hedmark svært viktig å bevare. Drenering av Det store myrmassivet rundt Nekmyrene vil i tillegg til å forringe myrøkosystemet også ha negativ effekt på klimaet. Dette området har også Miljødirektoratet valgt å ta ut fra området 56.

Skal klimaendringene holdes i sjakk, er biologisk mangfold og bevaring av naturarealer viktigere enn å bygge vindkraftindustri i sårbare naturområder. Bygger man ned store områder med uberørt natur, ødelegges livsgrunnlaget for både folk og dyr.

Rendalen kommune er en utkant – og utmarkskommune, som har brukt store ressurser på å profilere seg som en kommune som satser på friluftsliv, jakt og rekreasjon. Med vindturbiner blir alt dette arbeidet lagt i grus, og kommunens selvråderett tilsidesatt.

Vindturbiner er overflødig om vi fornyer vannkraften. Opprusting og utvidelse av norske vannkraftverk kan gi like mye strøm som all planlagt vindkraft på land – og det med minimale naturinngrep, i forhold til vindkraftutbygging. En studie fra NTNU danner grunnlag for denne konklusjonen.

Rendalen kraftverk har ved utvidelse av sin kapasitet, økt strømproduksjonen med 30%.

Konklusjon

Område 56 Nordre Hedmark må trekkes ut av rammeplanen pga.

Naturhensyn, dyrevern, kulturminner, næringsinteresser, ødeleggelse av landskap, tap av jakt og rekreasjonsområder, og ikke minst stor lokal motstand og enstemmig politisk motstand i alle berørte kommuner i Nordre Hedmark.

Moss Wessel Finstad
Finstad, Rendalen